

Datarapportage Marktbemonstering schubvis IJsselmeergebied 2021

Auteur(s): Karen Kwakman-Schilder, Joey Volwater & Nicola Tien

Wageningen University &
Research rapport C069/22

Datarapportage Marktbemonstering schubvis IJsselmeergebied 2021

Auteur(s): Karen Kwakman-Schilder, Joey Volwater & Nicola Tien

Dit onderzoek is uitgevoerd door Wageningen Marine Research en gesubsidieerd door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, in het kader van het Beleidsondersteunend onderzoekthema 'Zoet' (projectnummer BO-43-119.01-003)

Wageningen Marine Research
IJmuiden, November 2022

Wageningen Marine Research rapport C069/22

Keywords: Marktbemonstering, Schubvis, IJsselmeer, Markermeer, Staandwant, Zegen

Opdrachtgever: Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
T.a.v.: Frans van den Berg
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

BO-43-119.01-003

Dit rapport is gratis te downloaden van <https://doi.org/10.18174/579945>
Wageningen Marine Research verstrekt *geen* gedrukte exemplaren van rapporten.

Wageningen Marine Research is ISO 9001:2015 gecertificeerd.

© Wageningen Marine Research

Wageningen Marine Research, instituut
binnen de rechtspersoon Stichting
Wageningen Research, hierbij
vertegenwoordigd door
Drs. ir. M.T. van Manen, directeur
bedrijfsvoering

KvK nr. 09098104,
WMR BTW nr. NL 8113.83.696.B16.
Code BIC/SWIFT address: RABONL2U
IBAN code: NL 73 RABO 0373599285

Wageningen Marine Research aanvaardt geen aansprakelijkheid voor
gevolgschade, noch voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de
resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Wageningen
Marine Research. Opdrachtgever vrijwaart Wageningen Marine Research van
aanspraken van derden in verband met deze toepassing.
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag weergegeven en/of
gepubliceerd worden, gefotokopieerd of op enige andere manier gebruikt worden
zonder schriftelijke toestemming van de uitgever of auteur.

A_4_3_1 V32 (2021)

Inhoud

Samenvatting	4
1 Inleiding	5
2 Methoden	6
2.1 Planning veldbezoeken	6
2.2 Doelsoorten en metingen	7
2.3 Uitvoering	7
3 Methoden	8
3.1 Algemene gegevens	8
3.2 Vangstgegevens	9
4 Aanbevelingen bemonsteringsopzet	19
5 Kwaliteitsborging	20
Literatuur	21
Verantwoording	22
Bijlage 1 Discards overige soorten	23

Samenvatting

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) is in het kader van de Visserijwet verantwoordelijk voor een duurzame visserij op snoekbaars, baars, blankvoorn en brasem op het IJsselmeer en Markermeer. Het ministerie heeft hierbij het uitgangspunt het beheer te baseren op wetenschappelijk onderbouwde vangst- en inspanningsadviezen. Een belangrijke informatiebron voor nauwkeurige visserijadviezen is informatie over de vangstopbouw van de visserij; wat is de lengte- en leeftijdsopbouw van de vangst? Deze informatie wordt voor de vier visbestanden sinds 2016 in een marktmonsterring aan boord van de schepen verzameld. Hiervoor worden tijdens het eerste, derde en vierde kwartaal van een jaar de twee grootste visserijen op schubvis op het IJsselmeer en Markermeer bemonsterd, namelijk de staandwantvisserij (waarbij voornamelijk met 101mm maaswijdte en soms met grotere mazen wordt gevist) en de zegenvisserij (alleen in het eerste en vierde kwartaal).

In totaal zijn in 2021 27 visreizen bemonsterd, waarvan 11 in het eerste kwartaal, zes in het derde kwartaal en 10 in het vierde kwartaal. In het eerste kwartaal zijn zes bezoeken bij de zegenvisserij uitgevoerd, verder zijn alle andere bezoeken in het eerste, derde en vierde kwartaal bij de staandwantvisserij uitgevoerd.

Verdeeld over de visserijen zijn 31.667 vissen gevangen, verdeeld over 13 soorten. Van de doelsoorten waren dit 2.423 baarzen, 6.444 blankvoorns, 14.494 brasems en 7.847 snoekbaarzen. De gemiddelde lengte van de vier doelsoorten gevangen in de 101m-staandwantvisserij varieerde over beide meren en de verschillende kwartalen voor baars tussen 30,5 – 35,9 cm, voor blankvoorn tussen 27,3 – 30,5 cm, voor brasem tussen 28,8 – 41,8 cm en voor snoekbaars tussen 47,0 – 60,6. De gemiddelde lengte van brasem die gevangen werd in de zegenvisserij in het Markermeer in het eerste kwartaal was 46 cm.

In totaal zijn in 2021 373 vissen verzameld voor biologische gegevens (leeftijd, gewicht, geslacht, rijpheid), waarvan 74 baarzen, 59 blankvoorns, 56 brasems en 184 snoekbaarzen. Voor alle soorten zijn per veldbezoek schattingen van de discards gemaakt (vis die niet aangeland wordt maar meteen weer wordt teruggezet). Bij de staandwantvisserij werd vooral snoekbaars en baars teruggezet. Bij de zegenvisserij werd vooral snoekbaars en noordzeehouting teruggezet. In het vierde kwartaal is meer vis teruggezet (4.4% van de totale vangst) dan in het eerste (1,1% van de totale vangst) en derde kwartaal (0,9%).

1 Inleiding

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) is in het kader van de Visserijwet verantwoordelijk voor een duurzame visserij op schubvissoorten (met name snoekbaars, baars, blankvoorn en brasem) op het IJsselmeer en Markermeer. Het ministerie heeft hierbij het uitgangspunt het beheer te baseren op wetenschappelijk onderbouwde vangst- en inspanningsadviezen. Een belangrijke informatiebron voor nauwkeurige visserijadviezen is informatie over de vangstopbouw van de visserij; wat is de lengte- en leeftijdsopbouw van de vangst? Deze informatie wordt voor de vier bovenstaande visbestanden sinds 2016 in een marktmonstering aan boord van de schepen verzameld. Hiervoor worden de twee grootste visserijen op schubvis (d.w.z. de meeste aangelande biomassa) op het IJsselmeer en Markermeer bemonsterd, namelijk de staandwantvisserij (waarbij voornamelijk met 101mm maaswijdte en soms met grotere mazen wordt gevist) en de zegenvisserij op brasem.

Deze rapportage geeft een overzicht van de verzamelde gegevens tijdens de marktmonstering in 2021.

Achtergrond marktmonstering

Voor visserijadviezen is informatie over de opbouw van de commerciële vangsten gewenst; wat is de lengte- en leeftijdsopbouw van de vangsten? Verder is voor visserijadviezen informatie nodig over de biologie van een bestand (groei, voortplanting etc.). Deze informatie ontbreekt deels voor met name de grotere schubvissen, omdat deze in de wetenschappelijke surveys in lagere aantallen worden aangetroffen. De marktmonstering voor schubvis is opgezet om gegevens te verzamelen over de samenstelling van de vangst (lengte, leeftijd, gewicht) en het vaststellen van biologische parameters (groei, voortplanting). In 2016 en 2017 zijn eerste pilot studies uitgevoerd. Hierbij zijn beroepsvissers vissend op schubvis bezocht aan boord ten tijde van visserijactiviteiten, welke voornamelijk staandwantvisserij, maar ook zegenvisserij betrof (Griffioen et al., 2019). Op basis van de resultaten uit de pilotstudies is besloten om de marktmonstering voort te zetten. Deze rapportage geeft een overzicht van de gegevens die verzameld zijn in 2021.

Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is:

1. Het bemonsteren van de lengtesamenstelling van de schubvisvangsten uit het IJsselmeer en Markermeer in 2021 gedurende veldbezoeken aan boord van vissersschepen.
2. Het analyseren van vismonsters (leeftijd, gewicht, geslacht, rijpheid) in het lab.

2 Methoden

De marktmonstering schubvis van 2021 was in grote lijnen opgedeeld in vier stappen:

1. Telefonisch benaderen van beroepsvissers voor het maken van een afspraak voor een veldbezoek
2. Veldbezoeken, waarbij de lengtesamenstelling werd doorgemeten
3. Het analyseren van biologische gegevens op basis van opgekochte vis
4. Verwerken van de verzamelde gegevens

2.1 Planning veldbezoeken

De veldbezoeken werden verdeeld per kwartaal: kwartaal één (januari-maart), kwartaal drie (juli-september) en kwartaal vier (oktober-december). In het tweede kwartaal is het gesloten seizoen voor de zegen- en staandwantsvisserij, daarom zijn in die periode geen veldbezoeken uitgevoerd. Voor de marktmonstering is ervoor gekozen om aan boord te stappen van de vissers. Dit heeft de voorkeur boven het meten of opkopen aan de wal. Door aan boord te stappen wordt een relatie opgebouwd met de beroepsvisserij en wordt een goed inzicht in de type visserijen verkregen. Daarnaast wordt bij het aan boord stappen informatie over de gehele vangst verzameld, terwijl het opkopen aan de wal alleen informatie over de aanlandingen geeft.

Voor de marktmonstering 2021 was het de bedoeling dat in kwartaal één, drie en vier in totaal twaalf veldbezoeken per kwartaal uitgevoerd zouden worden bij 101mm-staandwantsvissers en zegenvissers gedurende hun werkzaamheden. De marktmonstering is opgezet om een representatief beeld te krijgen van de totale vangstsamenstelling van de staandwants- en zegenvisserij op snoekbaars, baars, blankvoorn en brasem. Daarom wordt de verdeling waarin vistuigen bemonsterd worden jaarlijks gebaseerd op een analyse van logboekgegevens van IJsselmeer- en Markermeervissers. Op deze manier wordt geprobeerd de bemonsteringsinzet zo te verdelen over de twee visserijen, dat een zo representatief mogelijk beeld ontstaat door de tijd en verdeeld over beide meren.

Gebaseerd op de logboekgegevens van de visserij was de planning om in het eerste kwartaal zes veldbezoeken bij de zegenvisserij en zes veldbezoeken bij de staandwantsvisserij uit te voeren. Daarnaast was het zowel bij de zegen- als de staandwantsvisserij de bedoeling om meer veldbezoeken in het Markermeer dan in het IJsselmeer uit te voeren.

In het derde en vierde kwartaal was de planning om in totaal over de twee kwartalen verspreid twaalf veldbezoeken te doen bij de staandwantsvisserij en in het vierde kwartaal 12 bezoeken bij de zegenvisserij uit te voeren. Ook in het derde en vierde kwartaal was het weer de bedoeling om meer veldbezoeken in het Markermeer dan in het IJsselmeer te doen. Als het niet zou lukken om 12 veldbezoeken bij de zegenvisserij uit te voeren, was de voorkeur om enkele bezoeken bij staandwantsvisserij met grotere mazen dan 101mm te doen (tabel 1).

Tabel 1. Geplande verdeling van veldbezoeken over de visserijen en kwartalen.

	Standaard (101mm)	Zegen (en anders grotere maaswijdtes staandwantsvisserij)
Q1	6	6
Q3	6	
Q4	6	12

2.2 Doelsoorten en metingen

De doelsoorten van de marktmonitoring schubvis zijn: snoekbaars, baars, brasem en blankvoorn. Tijdens veldbezoeken werd alle vis inclusief de bijvangst opgemeten op lengte. Ook werd per bemonsterde reis bijgehouden welke vis overboord gezet werd. De lengte van de vis werd naar de centimeter beneden gemeten, waarbij de staartvin samengeknepen werd. Dit houdt bijvoorbeeld in dat 39,9 cm wordt afgerond naar 39 cm.

In het vierde kwartaal is snijvis verzameld voor biologische metingen.

Het streven hierbij was om voor baars en blankvoorn 10 vissen per 2 cm lengteklasse te verzamelen en van snoekbaars en brasem 10 vissen per 3 cm klasse. Van de verzamelde vissen is de leeftijd, geslacht, rijpheid en gewicht bepaald. De leeftijden zijn bepaald op basis van schubben, daarbij zijn voor baars ook de vinstralen gebruikt.

2.3 Uitvoering

In 2021 werden de veldwerkzaamheden van de marktmonitoring voor het eerst sinds 2017 weer door eigen onderzoeksassistenten van Wageningen Marine Research uitgevoerd. De onderzoeksassistenten waren verantwoordelijk voor het telefonisch benaderen van beroepsvissers, het uitvoeren van de veldbezoeken, het documenteren van de vangsten tijdens de veldbezoeken en het opkopen van snijvis in het vierde kwartaal. Binnen WMR werden de biologische gegevens van de snijvis verzameld, de gegevens verwerkt en geanalyseerd.

3 Methoden

3.1 Algemene gegevens

Overzicht veldbezoeken 2021

In totaal zijn negen veldbezoeken minder gedaan dan gepland. Het geplande aantal bezoeken is voor de zegenvisserij in het eerste kwartaal wel gehaald maar in het vierde kwartaal niet. De verdeling van de zegenbezoeken over het IJsselmeer en Markermeer is niet volgens planning verlopen, waarbij meer bezoeken in het Markermeer zijn uitgevoerd en geen bezoeken in het IJsselmeer. Het aantal geplande bezoeken bij de staandwantsvisserij is in het eerste kwartaal niet gehaald, in het derde en vierde kwartaal wel. De beoogde verdeling van bezoeken over de meren is niet gelukt (tabel 2). Het afwijken van de planning is deels te verklaren door de opstart van het uitvoeren van de werkzaamheden met eigen personeel, weersomstandigheden, coronabesmettingen en extra voorzichtigheid voor het aan boord stappen door corona en sommige vissers die niet mee wilden werken.

In totaal zijn in 2021 27 veldbezoeken uitgevoerd bij vier staandwant- en zegenvissers, waarvan drie staandwantsvissers- en een zegenvisser. Tijdens de zes zegenbezoeken zijn in totaal zes trekken gedaan en tijdens de bezoeken bij staandwantsvissers zijn 32 locaties bezocht. In totaal is de visserij op het Markermeer 24 keer bezocht en op het IJsselmeer drie keer (tabel 3).

Tabel 2. Geplande en gerealiseerde veldbezoeken

		Eerste kwartaal		Derde en vierde kwartaal	
		Gepland	Gerealiseerd	Gepland	Gerealiseerd
Staadwantsvisserij	Markermeer	3-4	4	8	14
	IJsselmeer	2-3	1	4	2
Zegenvisserij	Markermeer	4	6	9-10	0
	IJsselmeer	2	0	2-3	0
	Totaal	12	11	24	16

Tabel 3. Overzicht van het aantal vislocaties tijdens veldbezoeken per maand per vistuig en een overzicht van het aantal bezochte locaties en gedane trekken tijdens veldbezoeken per maand per meer (IJssel- of Markermeer).

Vistuig	Maaswijdte	Q1			Q3			Q4			Total
		Jan	Feb	Maa	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	
Staadwants	101 mm		2	2		1	5	7	6	5	28
Staadwants	140 mm		1	3							4
Zegen	80 mm		4	2							6
IJsselmeer				1		1			1		3
Markermeer			7	6			5	7	5	5	35
Totaal			7	7		1	5	7	6	5	38

3.2 Vangstgegevens

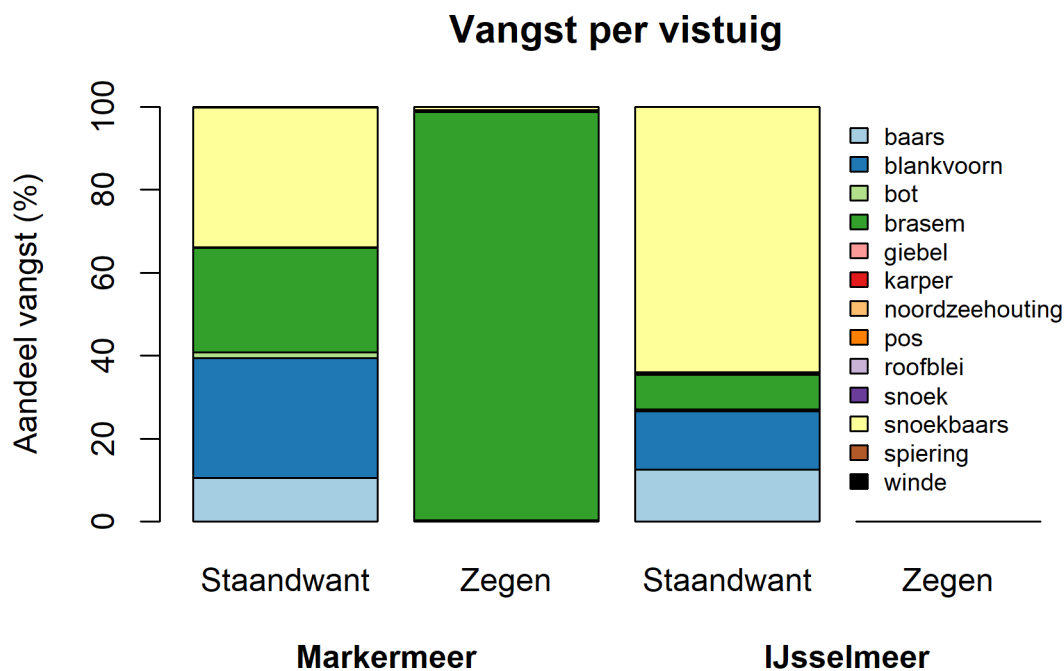
Soorten en aantallen vis

In totaal zijn er in 2021 31.667 vissen gevangen¹, waarvan een representatief deel is doorgemeten op lengte tijdens de veldbezoeken (tabel 4 en figuur 2). Van de doelsoorten zijn 2.423 baarzen, 6.444 blankvoorns, 14.494 brasems en 7.847 snoekbaarzen gevangen. Daarnaast zijn negen andere vissoorten gevangen, waarvan 549 exemplaren gemeten zijn (tabel 4 en figuur 1).

Tabel 4. Overzicht van de totale vangstgegevens per meer per kwartaal van alle vistuigen gesommeerd.

Meer	IJM	MM	IJM	MM	IJM	MM	totaal
Kwartaal	1	1	3	3	4	4	
Veldbezoeken (locaties)	1	13	1	5	1	17	38
baars	1	984	30	354	43	1011	2423
blankvoorn		3966	65	427	18	1968	6444
bot		235		4	3	67	309
brasem		11071	37	531	12	2843	14494
giebel		4					4
karper		3			1	2	6
noordzeehouting	2	29		3		5	39
pos		2				4	6
roofblei		7					7
snoek		20	1	3		3	27
snoekbaars		2361	104	1330	274	3778	7847
spiering		1				2	3
winde		7				51	58
totaal	3	18690	237	2652	351	9734	31667

² Tijdens de veldbezoeken kan slechts een deel van de gevangen vis doorgemeten worden. Daarom wordt een representatief deel van de vangst geselecteerd en vermenigvuldigd met het totaal volume/gewicht van de vangst zodat een schatting van de complete vangst kan worden gemaakt.

Figuur 1. Overzicht van de vangstgegevens van het standwantnet en de zegen in percentages per meer.

Lengte-frequentie doelsoorten standwantvisserij

De gemiddelde lengte van de gevangen vissen is berekend per soort voor de 101mm- en 140mm-standwantvisserij en varieerde voor alle soorten tussen kwartalen en meren.

Baars

De gemiddelde lengte van baars varieerde van 30,5 cm tot 35,9 cm. De gemiddelde lengte van de baars gevangen in het 140mm-standwant was hoger dan bij de baars uit het 101mm-standwant. De gemiddelde lengte was het hoogst in het eerste kwartaal. Zowel in het derde als het vierde kwartaal was de gemiddelde lengte van baars in het IJsselmeer hoger dan in het Markermeer (tabel 5).

Het lengtebereik van de baars uit de 101mm-standwantvisserij was in het eerste kwartaal (alleen Markermeer) 24 – 44 cm, in het derde kwartaal (IJsselmeer en Markermeer samen) 24 – 38 cm en in het vierde kwartaal (IJsselmeer en Markermeer samen) 16 – 23 cm (figuur 2 en 4).

Het lengtebereik van de baars uit het 140mm-standwant in het Markermeer in het eerste kwartaal was 25 – 43 cm (figuur 3, figuur 4)

Bij de 101mm-standwantvisserij was in het vierde kwartaal in het Markermeer 2% van de vangst van baars in aantal ondermaats (tabel 6). In de overige kwartalen, bij het 140mm-standwant en in het IJsselmeer is geen ondermaatse baars gevangen (tabel 6, figuur 3, figuur 4)

Blankvoorn

De gemiddelde lengte van blankvoorn gevangen in het standwant varieerde van 27,3 cm tot 30,5 cm. De gemiddelde lengte van blankvoorn liep in het Markermeer op per kwartaal. In het IJsselmeer is alleen in het derde en vierde kwartaal blankvoorn gevangen, daar was de gemiddelde lengte in het derde kwartaal het hoogste (tabel 5). De gemiddelde lengte van de blankvoorn gevangen in het 140mm-standwant was niet hoger dan de blankvoorn uit het 101mm-standwant.

Het lengtebereik van de blankvoorn uit de 101mm-staandwantisserij van in het eerste kwartaal was 20 - 37 cm (Markermeer), in het derde kwartaal (IJsselmeer en Markermeer samen) 21 - 35 cm en in het vierde kwartaal (IJsselmeer en Markermeer samen) 16 - 36 cm (figuur 2).

Het lengtebereik van de blankvoorn uit het 140mm-staandwant in het Markermeer in het eerste kwartaal was 25 - 30 cm (tabel 6, figuur 3, figuur 4).

Brasem

De gemiddelde lengte van brasem gevangen in het staandwant varieerde tussen de 28,8 cm en 41,8 cm. De gemiddelde lengte was het hoogst in het 140mm-staandwant (tabel 5).

Het lengtebereik van de brasem uit de 101mm-staandwantisserij was in het eerste kwartaal (alleen Markermeer) 23 - 44 cm, in het derde kwartaal (Markermeer en IJsselmeer samen) 19 - 60 cm en in het vierde kwartaal (IJsselmeer en Markermeer samen) 19 - 63 cm (figuur 2).

Het lengtebereik van de brasem uit de 140mm-staandwantisserij in het Markermeer in het eerste kwartaal was 28 - 61 cm (tabel 6, figuur 3, figuur 4).

Snoekbaars

De gemiddelde lengte van snoekbaars varieerde tussen 47,0 cm en 60,6 cm. De gemiddelde lengte van snoekbaars was het hoogst in het 140mm-staandwant (tabel 5).

Het lengtebereik van de snoekbaars uit de 101mm-staandwantisserij was in het eerste kwartaal (alleen Markermeer) 17 - 88 cm, in het tweede kwartaal (IJsselmeer en Markermeer samen) 32 - 81 cm en in het vierde kwartaal (IJsselmeer en Markermeer samen) 19 - 84 cm (figuur 2).

Het lengtebereik van de snoekbaars uit het 140mm-staandwant in het Markermeer in het eerste kwartaal was 36 - 85 cm (figuur 3, figuur 4).

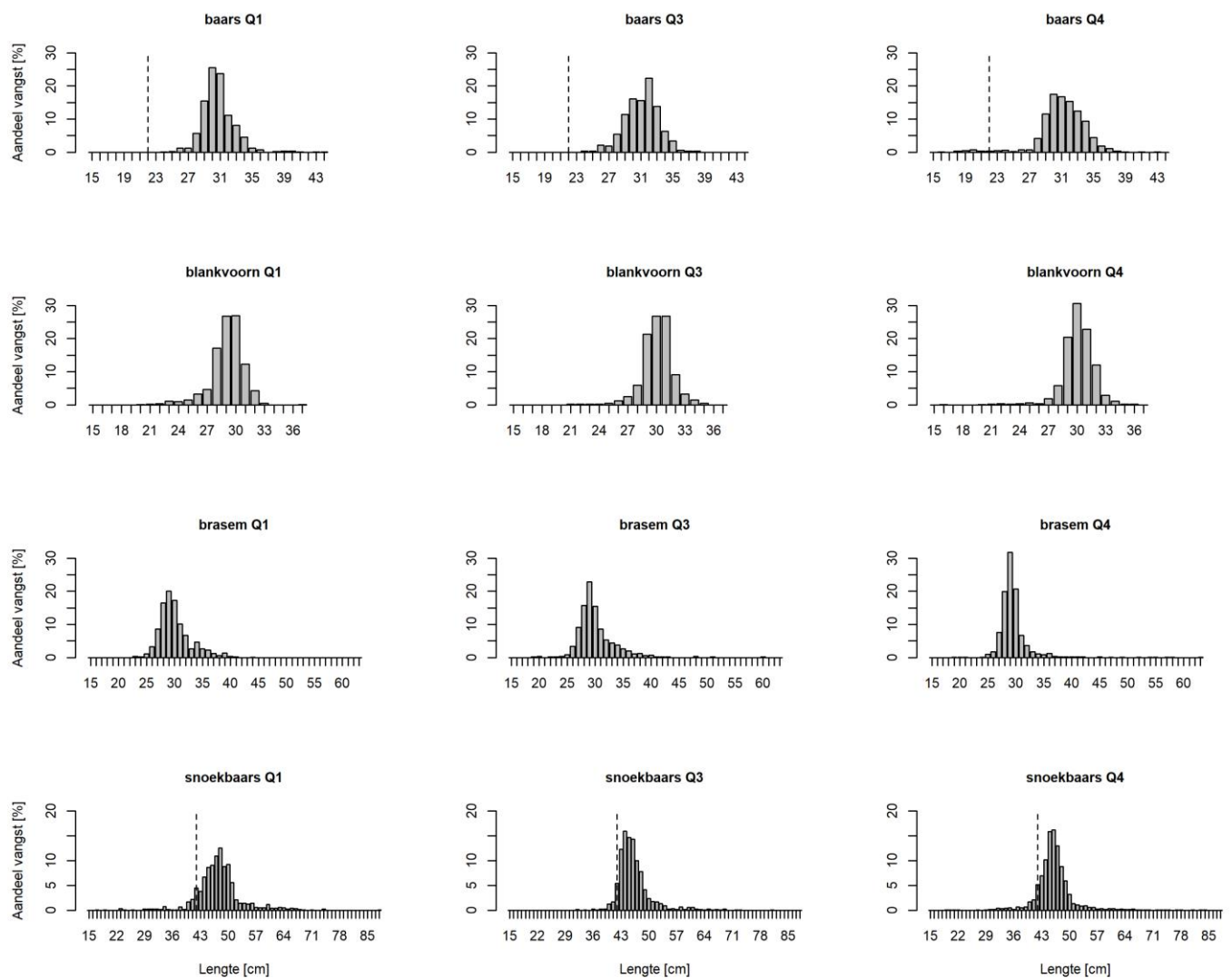
Bij de 101mm- en 140mm-staandwantisserij was in Markermeer in het eerste kwartaal 5% van de snoekbaars ondermaats. Bij alleen de 101mm-staandwantisserij was in het derde en vierde kwartaal respectievelijk 3,7% en 7,8% ondermaats. Bij het 101mm-staand want in het IJsselmeer was in het derde kwartaal 5,8% en in het vierde kwartaal 3,3% van de snoekbaars in aantal ondermaats (tabel 6, figuur 2, figuur 3).

Tabel 5. Overzicht van de gemiddelde lengte van de vier doelsoorten in de vangsten van de 101mm- en 140mm-staandwantisserij per kwartaal en meer.

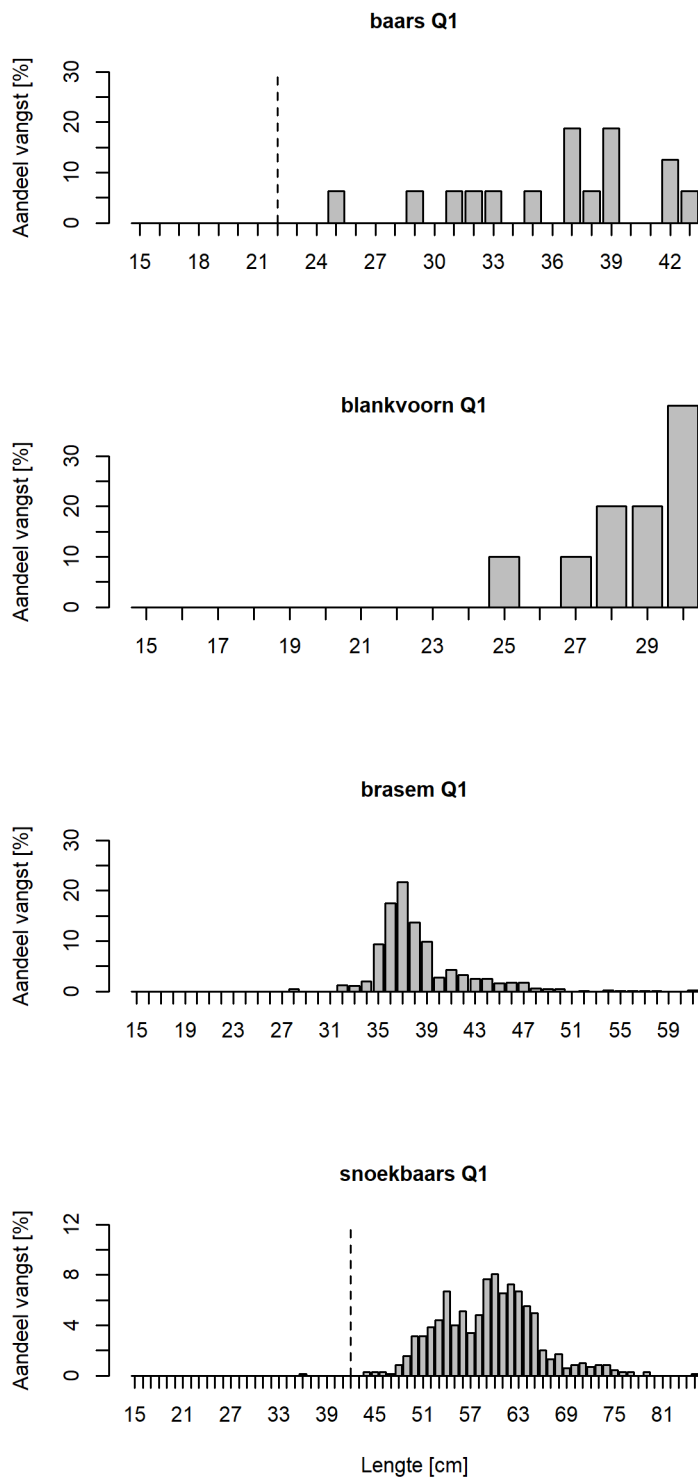
	Soort	Q1 (101 mm)	Q1 (140 mm)	Q3	Q4
IJM	Baars	-	-	31,4	32
MM	Baars	32,3	35,9	30,5	31
IJM	Blankvoorn	-	-	30,5	28
MM	Blankvoorn	27,3	28,4	28,7	29,4
IJM	Brasem	-	-	33,7	28,8
MM	Brasem	31,75	41,8	32	32,3
IJM	Snoekbaars	-	-	55,6	47
MM	Snoekbaars	49,1	60,6	48,1	48,2

Tabel 6. Het aandeel van de baars- en snoekbaarsvangsten dat ondermaats was. Voor baars ligt de minimummaat voor aanlanding op 22 cm en voor snoekbaars op 42 cm. Voor deze lengtegegevens zijn in het eerste kwartaal het 101mm-stand en 140mm-standwant meegenomen en in het derde en vierde kwartaal alleen het 101mm-standwant.

		Q1 (101 en 140mm)		Q3 (101mm)		Q4 (101mm)	
		n	%	n	%	n	%
IJM	Baars						
MM	Baars					20	2%
IJM	Snoekbaars			6	5,80%	9	3,30%
MM	Snoekbaars	114	5%	49	3,70%	293	7,80%

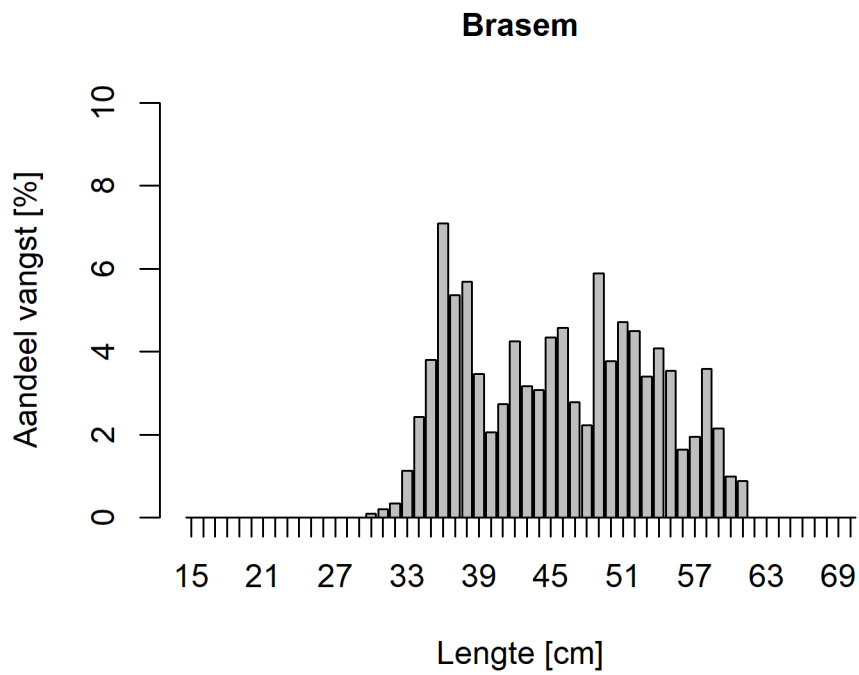
Figuur 2. Lengte-frequentie verdelingen van de vier doelsoorten per kwartaal. Voor deze lengte-frequentie verdelingen zijn alleen de vangsten uit het 101mm-standwant meegenomen. De gestreepte verticale lijn bij baars en snoekbaars geeft de minimum aanlandingslengte weer.

Figuur 3. Lengte-frequentie verdelingen van de vier doelsoorten per kwartaal. Voor deze lengte-frequentie verdelingen zijn alleen de vangsten uit het 140 mm-standwant meegenomen. De gestreepte verticale lijn bij baars en snoekbaars geeft de minimum aanlandingslengte weer.

Lengte-frequentie brasem zegenvisserij

De kleinste gemeten brasem in de zegenvisserij was 30 cm en de grootste 61 cm. De gemiddelde lengte was 46 cm en daarmee hoger dan de gemiddelde lengte van de brasems die in de standwantnetten gevangen zijn (figuur 4).

Figuur 4. Lengte-frequentie verdeling van brasems die in het vierde kwartaal bij de zegenvisserij gevangen zijn.

Verzamelde snijvis

Het streven was om van baars en blankvoorn 10 vissen per twee cm lengteklasse te verzamelen en van snoekbaars en brasem 10 vissen per drie cm klasse. De vissen zijn in het vierde kwartaal van 2021 verzameld. In totaal zijn 373 vissen verzameld voor biologische gegevens (leeftijd, gewicht, geslacht, rijpheid), waarvan 74 baarzen, 59 blankvoorns, 56 brasems en 184 snoekbaarzen (tabel 7).

Tabel 7. Aantallen verzamelde snijvis voor biologische metingen uit de standwantsvisserij per soort en per lengteklasse.

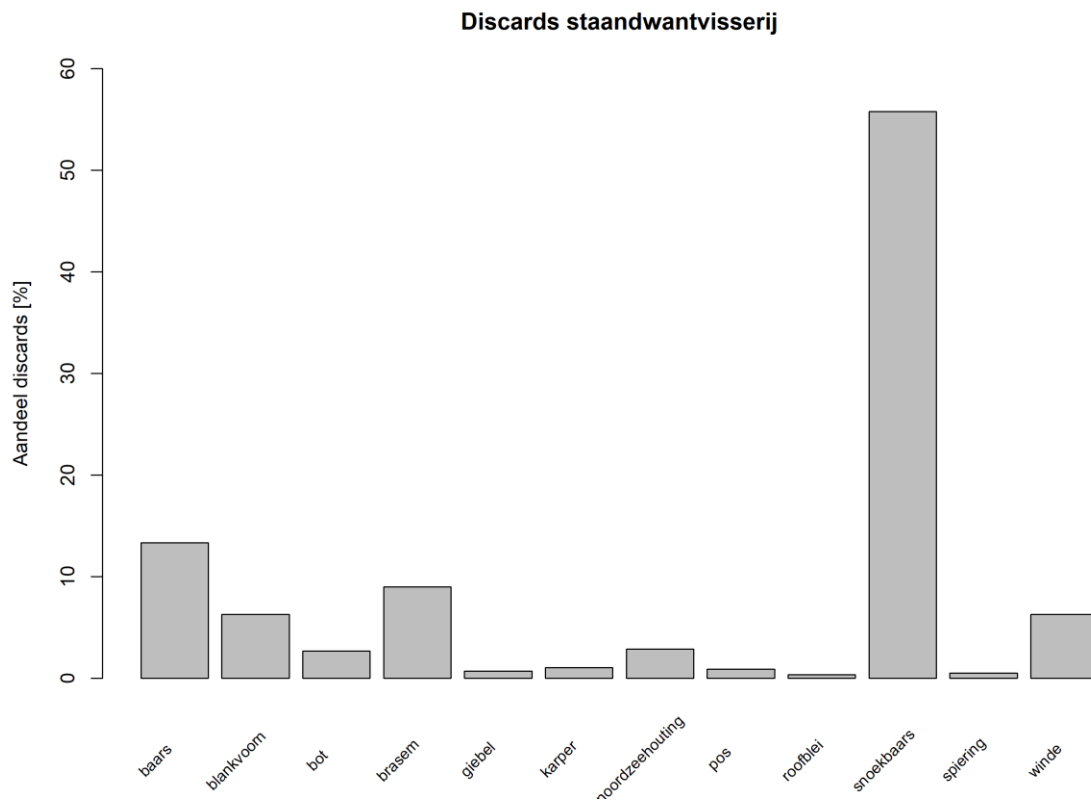
2 cm lengteklasse	Baars	Blankvoorn	3 cm lengteklasse	Brasem	Snoekbaars
7-8	0	0	7-9	0	0
9-10	0	0	10-12	0	0
11-12	0	0	13-15	0	0
13-14	0	0	16-18	0	0
15-16	1	1	19-21	1	8
17-18	4	0	22-24	4	3
19-20	11	1	25-27	7	1
21-22	7	4	28-30	10	5
23-24	4	10	31-33	10	12
25-26	1	5	34-36	9	15
27-28	6	10	37-39	10	15
29-30	10	10	40-42	5	15
31-32	10	10	43-45	0	10
33-34	9	6	46-48	0	10
35-36	9	2	49-51	0	8
37-38	1	0	52-54	0	3
39-40	0	0	55-57	0	9
41-42	1	0	58-60	0	6
43-44	0	0	61-63	0	20
45-46	0	0	64-66	0	7
47-48	0	0	67-69	0	12
49-50	0	0	70-72	0	8
51-52	0	0	73-75	0	9
53-54	0	0	76-78	0	8
Totaal	74	59	Totaal	56	184

Disdardgegevens doelsoorten

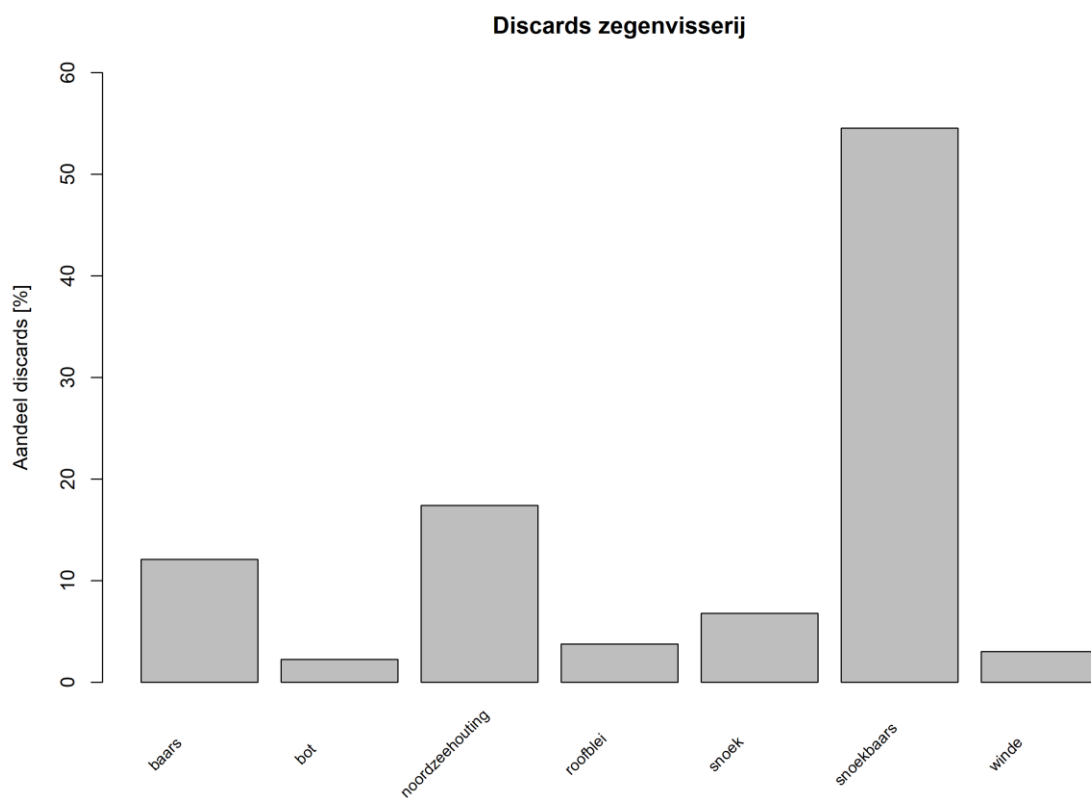
Het overboord zetten van gevangen vis is naast de wettelijk vastgelegde minimummaat afhankelijk van de voorkeur van de visser, de periode en de markt. Van de doelsoorten is bij de standwantsvisserij van snoekbaars en baars het grootste aantal overboord gezet, respectievelijk 309 en 74 stuks. Verder zijn 50 brasem en 35 blankvoorns overboord gezet. Daarnaast zijn acht andere soorten overboord gezet (figuur 5, figuur 6). Zowel in het eerste als het vierde kwartaal is ook maatse vis overboord gezet. Van snoekbaars en baars zijn in alle kwartalen samen respectievelijk 3 en 74 maatse vissen overboord gezet. In het vierde kwartaal is meer vis overboord gezet (4,4% van de totale vangst) dan in het eerste (1,1% van de totale vangst) en derde kwartaal (0,9%) (figuur 7, figuur 8).

Het aantal overboord gezette snoekbaars in het standwant is lager dan het aantal ondermaatse gevangen snoekbaars in tabel 6. Een verklaring zou een verschil in meting kunnen zijn door de beroepsvissers en WMR. Vissen die door WMR geregistreerd werden als 40-41 cm, en dus kleiner zijn dan de minimaanlandingsmaat, werden in sommige gevallen wel aangeland. Hierbij dient opgemerkt te worden dat WMR de vissen afrondt 'to the cm below', een vis van 41,9 cm wordt daardoor genoteerd als 41 cm. Het is mogelijk dat deze vissen door vissers wel als maats geschat werden (tabel 6 en figuur 5).

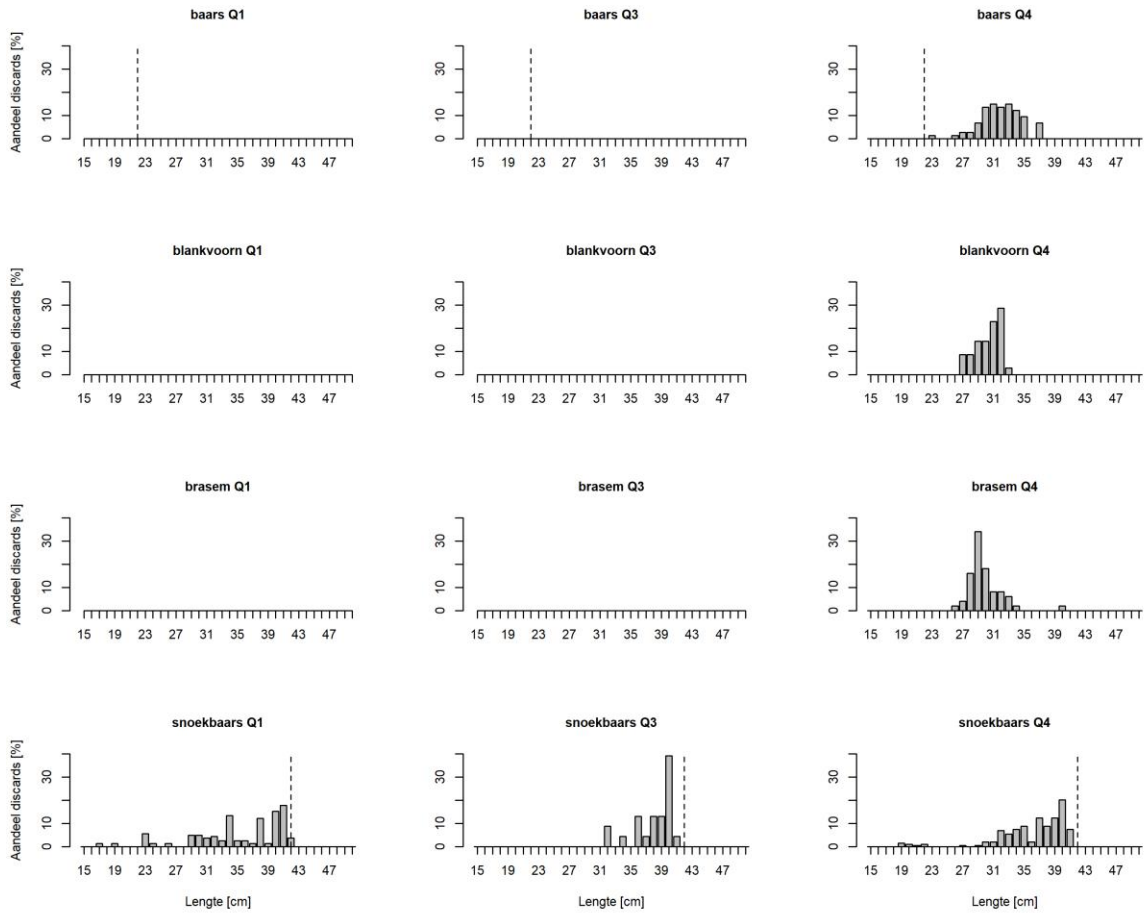
Bij de zegenvisserij zijn vooral snoekbaarzen, noordzeehoutingen en baarzen overboord gezet. Daarnaast zijn bij de zegenvisserij botten, roofbleien, snoeken en windes overboord gezet (figuur 6).

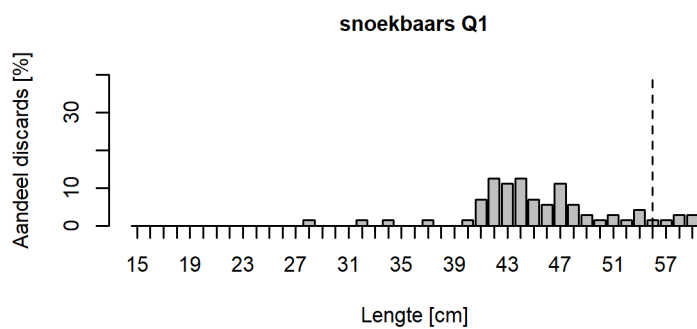
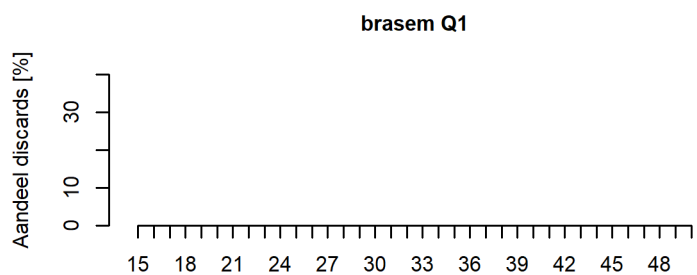
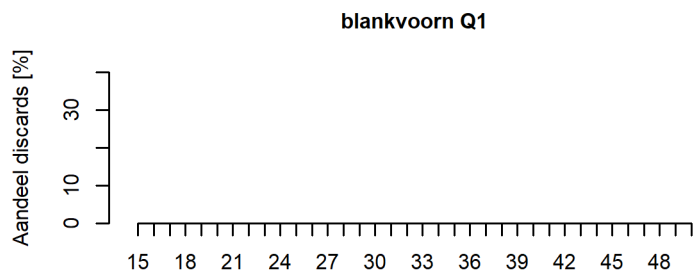
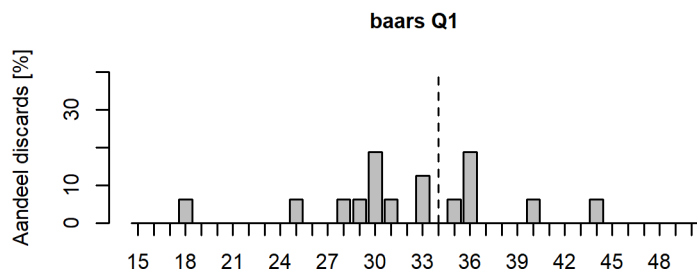
Figuur 5. Aandeel vissen per soort dat is geregistreerd als discard in de standwantvisserij.

Figuur 6. Aandeel vissen per soort dat is geregistreerd als discard in de zegenvisserij.

Figuur 7. Lengte-frequentie verdelingen van de vier doelsoorten per kwartaal geregistreerd als discards uit de 101mm- en 140mm-standwantvisserij. De gestreepte verticale lijn bij baars en snoekbaars geeft de minimum aanlandingslengte weer.

Figuur 8. Lengte-frequentie verdelingen van de vier doelsoorten per kwartaal geregistreerd als discards uit de zegenvisserij. De gestreepte verticale lijn bij baars en snoekbaars geeft de minimum aanlandingslengte weer.

4 Aanbevelingen bemonsteringsopzet

In 2021 zijn de veldwerkzaamheden voor het eerst sinds 2016 weer volledig door onderzoeksassistenten van Wageningen Marine Research uitgevoerd. Voorgaande jaren werd het veldwerk uitbesteed aan FishNED consultancy (Kwakman-Schilder et al., 2020, 2021). De uitvoering van de veldbezoeken is in 2021 niet volgens planning verlopen: er zijn minder veldbezoeken uitgevoerd en de verdeling van veldbezoeken over de meren en visserijen was niet zoals gepland. Het afwijken van de planning is deels te verklaren door de opstart van het uitvoeren van de werkzaamheden met eigen personeel, weersomstandigheden, coronabesmettingen en extra voorzichtigheid voor het aan boord stappen door corona en sommige vissers die niet mee wilden werken.

In 2022 zullen meer verschillende vissers bezocht worden en worden de bezoeken meer over beide meren beter verspreid. Daarnaast wordt FishNED consultancy in het derde en vierde kwartaal van 2022 weer ingezet, zodat in 2022 extra trips uitgevoerd kunnen worden en daardoor ook meer spreiding van de bezoeken uitgevoerd kunnen worden.

5 Kwaliteitsborging

Wageningen Marine Research beschikt over een ISO 9001:2015 gecertificeerd kwaliteitsmanagementsysteem. De organisatie is gecertificeerd sinds 27 februari 2001. De certificering is uitgevoerd door DNV.

Literatuur

Griffioen, A. B. (2019). *Data rapportage Marktbemonstering schubvis IJsselmeergebied 2016-2018*.

(Wageningen Marine Research rapport; No. C130/19). Wageningen Marine Research. <https://doi.org/10.18174/509355>

Kwakman-Schilder, K., Volwater, J., (2020). Datarapportage Marktbemonstering schubvis

IJsselmeergebied 2019. (Wageningen Marine Research rapport; No C067/20). Wageningen Marine Research. <https://doi.org/10.18174/527692>

Kwakman-Schilder, K., Volwater, J., Tien, N. (2021). Datarapportage Marktbemonstering schubvis

IJsselmeergebied 2020. (Wageningen Marine Research rapport; No C088/21). Wageningen Marine Research. <https://doi.org/10.18174/556934>

Verantwoording

Rapport C069/22

Projectnummer: 4318100284

Dit rapport is met grote zorgvuldigheid tot stand gekomen. De wetenschappelijke kwaliteit is intern getoetst door een collega-onderzoeker en het verantwoordelijk lid van het managementteam van Wageningen Marine Research

Akkoord: Ir. O.A. van Keeken
Collega-onderzoeker

Handtekening:

Datum: 2 november 2022

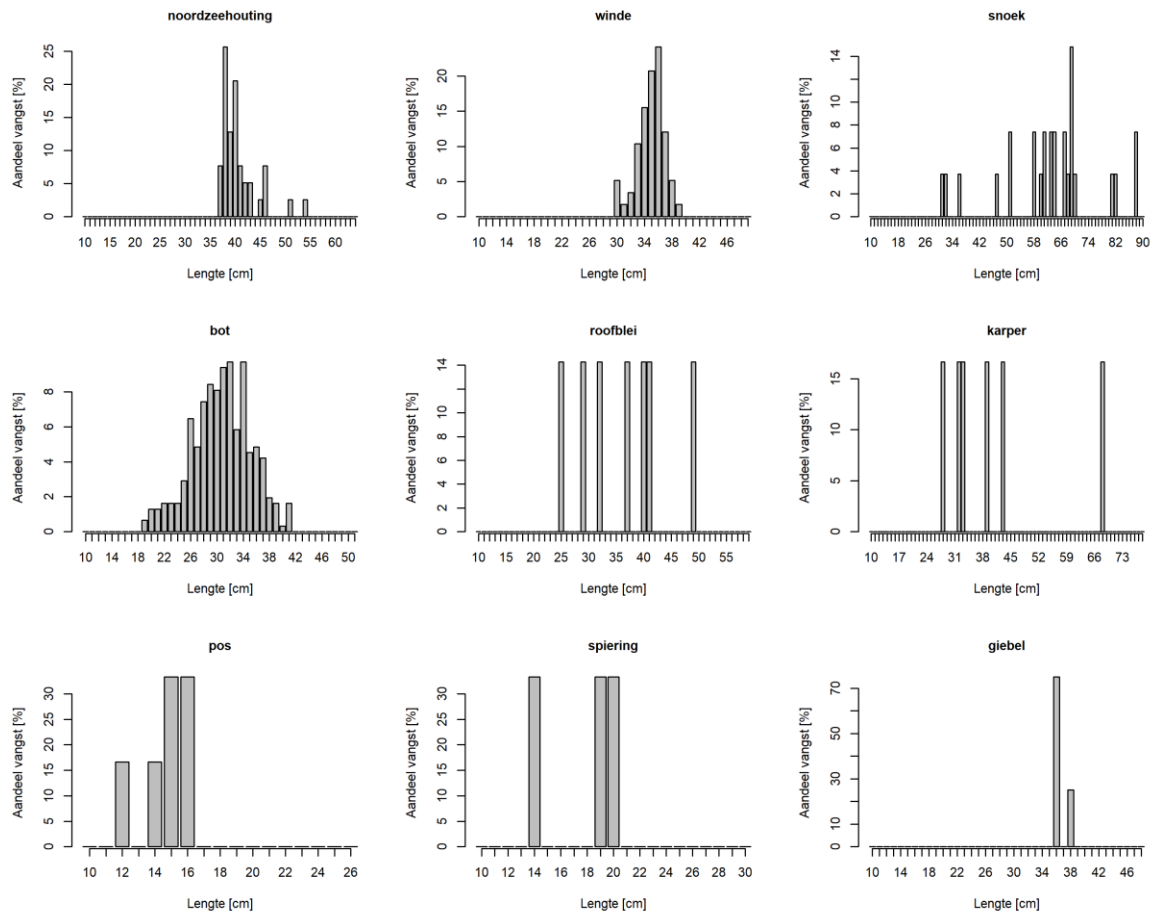
Akkoord: Drs. J. Asjes
Manager Integratie

Handtekening:

Datum: 2 november 2022

Bijlage 1 Discards overige soorten

Figuur B1. Lengte-frequentieverdeling van alle overige vissoorten uit de zegen en standwantvisserij.

Wageningen Marine Research
T: +31 (0)317 48 70 00
E: marine-research@wur.nl
www.wur.nl/marine-research

Bezoekers adres:

- Ankerpark 27 1781 AG Den Helder
- Korringaweg 7, 4401 NT Yerseke
- Haringkade 1, 1976 CP IJmuiden

Wageningen Marine Research levert met kennis, onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek en advies een wezenlijke bijdrage aan een duurzamer, zorgvuldiger beheer, gebruik en bescherming van de natuurlijke rijkdommen in zee-, kust- en zoetwatergebieden.

Wageningen Marine Research is onderdeel van Wageningen University & Research. Wageningen University & Research is het samenwerkingsverband tussen Wageningen University en Stichting Wageningen Research en heeft als **missie**: 'To explore the potential of nature to improve the quality of life'
